

պարագայի մէջ հետեւեալ կանոնները տանք. եւ տէս, կանոններ, որք համաձայն են միջազգային ընդհանուր իրաւանց, ինչպէս նաեւ միջազգային այն յատուկ իրաւագիտութեան, որ քիչ քանակութեամբ տեղաւորութեանց յարաբերութիւնները կը կառուարէ:»

Եւրոպական յարաբերութեան մէջ հըրաւարակեալ հետադիմ կը կրէ թէ Սըր Հէնրի Լէ յոսթոն-Պորթլանտի մէջ Բ. Գրան անկեղծութեան համադրութեան, և եղած կարգադրութիւնը գոհացուցիչ կը նկատէ եղբւր. ուստի, Սալա փաշայի այս վերջին ծանուցանքը կը պատասխանէ չարտի գրկէ եւ վեր, այլ Լորտ Սալապըրի Օսմանեան ռաշիակաութեան կողմանէ օտարազգաց ձեռքարկութեան խնդրոյն վրայ ինչ ինչ գիտողութիւններ պարունակող գիրք մը պիտի գրէ Անգլիոյ դեսպանին, և վիճարկութիւններն այսպէս պիտի փախուի եղբւր:

ՀԱՌԱՊԱՀԱՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

Փարիզ 7 իւնիս.

Երեսօթականական ժողովը գաղթական նախագահ երկրորդն ամիսընկու համար ծովային գործոց նախարարին խնդրած 800,000 ֆրանքի վարկը վաճառ:

Ժողովը հինգշաբթի օրը ծայրագոյն ձախակողմին ներկայացած լիակատար ներման առաջարկին վրայ պիտի վիճարկուի: Առաջարկին մերժումն աներկայելի է:

Գիտութեան ձեռնարկին անդամ Մօրէն զորավարը մեռաւ:

Այս ամիսը հասնէ հետեւեւ:

Լոնտոն 9 իւնիս.

Երեսօթականաց ժողովին մէջ, արտաքին գործոց նախարարութեան խորհրդական Պ. Պուրբը հարցման մը պատասխանելով՝ ըսաւ թէ Թուրքիոյ մէջ գերեզմանաւոր վերաբերեալ պայմանադիրն ըստտրադիցիոն, բայց տակաւին չվաւերացաւ. վաւերացումն անմիջապէս յետոյ պիտի հրատարակի: Պ. Պուրբը յարեց թէ Բէօլէի Միւսթաֆայի գործին վերաբերեալ պայմանադիրներն Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան ձեռքը մէջ կը գտնուին. բայց Բ. Գրան հետ բաւականութեամբ չարժեքեալ եղանակով արտաձառաւ՝ անհնար է հրատարակել յիշեալ պայմանադիրները: Պ. Պուրբը ըսաւ վերջապէս թէ Եւրոպական Թուրքիոյ գաւառաց կազմակերպ կանոնադրերն այժմ գաւառաց յանձնարարներուն ներկայացուած են:

Վիեննա 9 իւնիս.

Աւստրիական պատուիրակութիւնը Պոսնինոյ գրաւման և Պոսնիացոց յաշտութեան օգնութեանց համար կառավարութեան խնդրած վարկերը քուէարկեց առանց վիճարկութեան:

Լազոր 9 իւնիս.

Բազմաթիւ Աֆղան զուլաններ հընաւորաբար ինչ կը յայտնեն: Անգլիացոց դէմ պատերազմի հրաւերն յաջողութեան չգտնեց:

Լոնտոն 9 իւնիս.

Օսմ. Բօսն.	10 3/8
Փոլ.	1865 12 1/2
»	1869 12 3/8
»	1871 68 3/4
»	1872 18 1/2
»	1873 40 7/8
» Եղիպտ.	89
Անգլ. Բօսն.	98

Փարիզ 9 իւնիս.

Օսմ. Բօսն.	10,45
Դադլ.	50,0
»	116,50
»	85,42 1/2

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

Երեկոսն թուով ծանուցինք թէ Միլիթէի դպրոցէն ելած քանի մ'աշակերտք անցեալ ուրբաթ օրը կայսերական հրաւիրանքով Բէօլէ Սուլթանին ներկայանալու պատիւն ունեցած են: Ն. Վեհափառութեան

առջեւ երեւոյ աշակերտք ութ հոգի էին, որոց հը Թուրք, 3ը Հայ, մին Հրէայ: Հայերն են՝ Սըրափ Էֆէն-ալ Թընկըր, Յակըր Էֆէն-ալ Մաղաքեան, Գէօրգ Էֆէն-ալ Սարափեան: Այս ութ երիտասարդներէն մին՝ Թուրք մը՝ եղած հարցաքննութեանց միջոցին յայտնեց թէ ինք Կ. Պոլսոյ մէջ պանդուխտ լինելով խոսն մը կը բնակի, Վեհ. Սուլթանին հրաման ըրաւ որ այդ անձը կայսերական պալատին մէջ պաշտօն վարէ երկու հազար զուլան ամսական: Ուրիշ երիտասարդ մ'ալ յայտնեց թէ ծնողը չունի և Եւրոպիոյ մէջ պաշտօն վարելու կը փախարկի: Վեհ. Սուլթանը զայն վիճնալի Օսմ. Գեւապանատան կցորդ կարգեց: Ն. Վեհափառութիւնը մեծ համակրութիւն ու հոգածութիւն ցուցուց այս երիտասարդ պաշտօնատարաց, և պատուիրեց իրենց որ հաւատարմութեամբ ծառայեն տէրութեան: Յետոյ իւրաքանչիւրին ձրդ կարգի պատւանշան տուաւ: Ն. Կ. Վեհափառութիւնն այս առթիւ երկրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան տուաւ հառաքակցին կրթութեան նախարար Միւնիք Էֆէն-ալին:

Օսմանեան դատարանաց նկատմամբ հաստատեալ առժամանակեայ նոր տրամադրութիւններն ընդունուեցան մայրաքաղաքիս գետնաներէն:

Յիշեալ տրամադրութեանց համեմատ՝ պատահեալ քաղաքական խնդրադիրք ուղղակի դատարանաց պիտի մատուցուին. նմանապէս տըրուած դատարանաց գործադրութիւններն ալ վճիռը տուող դատարանաց պիտի վերաբերին: Հեռաւարտը Հալապէ և Իսքա ճէմիէի կոչուած դիւաններուն պէտք չմնալով, երկուքն ալ վերացան: Արտաքին գործոց պաշտօնատան ֆիլիսոփայի գիււանին ալ պէտք չմնալով, այն ալ վերացաւ, և այս խախտեալ դիւանաց պաշտօնատարները դատական պաշտօնատան այլ և այլ ճիւղերուն մէջ դրուեցան:

Կ. Պոլսոյ քաղաքապետութիւնը նկատելով որ Պիլ-Բաղարի մէջ վաճառուած ու գնուած նիւթերն, որք շատ անգամ գողցուած կամ կասկածելի կրնան լինել, որ և է հոկոսութեան ներքեւ չեն, պարտք դրաւ Պիլ-Բաղարի բոլոր խանութպաններուն վրայ, որ երկու բնաւոր տեսակ ունենան, միայն մէջ վաճառողին անունն և վաճառած նիւթին արձանագրելու համար, միւսին մէջ ալ գնողին անունն ու գնած նիւթին: Այս կերպիւ բոլոր գնուած ու վաճառուած նիւթաց օճրէ գալն և ուր երթալը կրնայ հասկնալ, և գնող ու վաճառողներն ալ պէտք եղած ժամանակ կը գտնուին:

Կըսուի թէ նմանօրինակ անօրէնութիւն մ'ալ Կ. Պոլսոյ ասկերաց համար 'ի գործ պիտի դրուի:

Յիշեալ քաղաքապետութիւնը նաեւ մայրաքաղաքիս փողոցներուն քարտէսը շինելով, ըստ այնմ հետեւեալ սահմաններն որոշեց հրապարակի կառաց համար. մինչև 20 բոլոք համար համար 5 զուլան, մինչև 40 բոլոք համար 10 զուլան և մինչև մէկ ժամու համար 15 զուլան: Գիշերուան գիշերը տարբեր են:

Բ. Գուլն հրաման ըրաւ որ Սերաստիոյ նահանգին համարաւորները գտնուած բոլոր ցորենն և ուրիշ արմիրը վանայ նահանգը գրկելու, ուր սովն հետզհետէ կը սաստկանայ: Սերաստիոյ պաշտօնական լրագիրը

կրտէ թէ այս արմիրը խիստ մեծ քանակութեամբ են, ըստ որում 300,200 գրիւ (քիլո) ցորեն 143,400 գրիւ գարն և 14,300 գրիւ ուրիշ արմիրը կը հաշուեն:

Պարսից Շահն Սըրափեան և Ալաւու (Շիրա խուրշիտ) պատուանշաններն մեծ ժաշտութեան գրկեց արտաքին գործոց նախարար Սալա փաշային:

Գերմանիոյ կառավարութիւնն ալ պատուանշան մը գրկեց հասարակային կրթութեան նախարար Միւնիք Էֆէն-ալին:

Շարաթ իրիկուն Պ. Լ. Զարիֆի սեղանաւորը շքեղ կոչուեց մը տըւաւ, յորում Սալա փաշան և տէրութեան ուրիշ բարձրաստիճան պաշտօնատարներէն օմանք ներկայ դրաւ նաեւ:

Վաղըթ կը ծանուցանէ թէ անպաշտօն միացած խել մ'ստիկանութեան սպայներ՝ ռաշիակաութեան կեդրոնական յանձնարարին որոշմամբ գաւառները գրկուած են հոն գործածուելու համար:

Անցեալ հինգշաբթի օրն Եսքըմ-Պուրիպի մատակալ Ս. Եօրիկի գիւղէն տան և հինգ հազար չափ անձներ մատակալ անտառ վարալ (եռալան տօնալ) սրտալ. երթալով անցմէ մին վարալի մը վրայ կրակ ըրած ժամանակ ձախողաբար իւր ընկերներէն մին զարկաւ սպաննեց: Դրաբարդ սպանեալը Տիգրան անուն հայ մ'էր՝ սրգւոց ընտանեաց տէր:

Կըսուի թէ զարնող սրտորդը կը ժխտէ այս իրողութիւնն, բնելով թէ գնաւորը լեռնէն եկած է և ոճրագործն յայտնի չէ:

Շարաթ գիշեր Ղալաթիա Միլիթ խանին վերէ յարկ Միլիթէի մ'Ասլաֆա Էֆէն-ալին սնեակը բացուելով 150,000 դրամ չափ օսիլ և թուղթ գրամ գողցուեցաւ:

Եղած քննութեամբ ստուգուելով որ ոչ սնեակին դրան, ոչ ալ սնեակին բանալինը չէին բռնաբարուած, Մուսթաֆա Էֆէն-ալին որդւոյն և վեռնի վրայ կասկած եղաւ. միանգամայն, խանին Օտապալին և չորս պահապաններն իրեն մեղադրեցին կասկածուելով ամենն ալ հարցաքննութեան ենթարկեցան:

Է Ա Ն Ս Ս Ս Ս Ս Ս Ս Ս Ս Ս	
Արիկ իրիկուն գողցուեցաւ	41,42
Այս ամիսը բացուեցաւ	41,41
Կէս օրին	41,42
Բաւ իրիկուն գողցուեցաւ	38
Թոյլ աղբար	770
Գրամայ	3,33

ԸՆԹԱՅԻՆ ԳՐԱՄՈՅ
29 Գրամայ

Արիկ իրիկուն	410
Կարօյն օսիլ	89 10
Խալիսիոյ օսիլ	90 10
Ռուսական թղթաղբար	8 բոլ. 62 բարիք
Գրքար	54 16
Միլիթի տարբերութիւն	7 22
Նիւթաց	20
Միլիթ	20
Պիլիթ	420
5 փարանոց	437

Ա. Զ. Գ. Ա. Յ. Ի.

Մէկ երկու շաբաթէ ի վեր հաստատան գաւառներէն Պարսիարքարան հասած գրքերը տիրոջ սովին նկարագրութիւնը կ'ընեն, նկարագրութիւնն, որ լսողին աղիքը կը կեղեքէ:

Կիրակի օրը մեր կաթողիկոս պապականութեան քանի մը պատուաւոր

անձինք Ս. Պարսիարքար Զօր ներկայանալով Ազգային Պարսիարքարան իրաւատուութեան ընդունեցին:

Յիշեալ անձինքն են՝ Պետրոս և Յովնէփ աղայք Եղալը ճեմն:

Անտոն Էֆէն-ալ Սալափեան Սըրաստիոյ Թէրեմանի-Էֆէն-ալ ընտրուեց, և իւր երկու եղբարք Վիլիք և Յօրոս աղայք Սալափեան և ընտանիք:

Սալափեան Էֆէն-ալ իւրեան և ընտանիք:

Աստուածատու աղա Բրդնիքի ժամակոյ կաթողիկոս-Հայոց Պարսիարքարան հանդերձ ընտանեօք:

Երէկ ալ Զամարի Վանոց միաբաններէն երկու սորկաւագ եղբարք նմանապէս Ս. Պարսիարքար Զօր իրաւատուութեան ընդունեցին:

Յաւաթիւոյ հինգ շաբթի օրը Խառն ժողով հրաւիրուած է ի Պատրիարքարան:

Է. Զ. Գ. Ա. Յ. Ի. ԸՆԹԱՅԻՆ ԳՐԱՄՈՅ

(Շարաթ-Էֆէն և Էֆէն Էֆէն 2533)

Մենք ընդդէմ չէինք լինի, որ մեր աշխարհի վայելչութիւնները հրաժարած և իրանց անձը աղթութի ու ճգնութեան նուիրած տրեւանները պալատներէ մէջ աղթին (ուրովհետեւ շատ բան են շինում), բայց գործողապէս վատ ժամանակ ընտրեցին իրանց բաղձանքին համեմատ համար, նրա համար որ, այժմ ժողովրդի ու շաղթութիւնը դարձած է աւելի կարեւոր պէտքերի վրայ. նրանք լսում են Տաճկաստանի մեր եղբայրների հաւաքանքները (որոնց համար Լիմանի ակնշնորհ խուլ են), և մտածում են նրանց օգնել: Ուրեմն մեր պատուելի Հայր սուրբերը թող մի փոքր ևս համբերեն, թող առ ժամանակ «օրոյ» գնան իրանց հին խուցերով, ի հարկէ մի ժամանակ հերթը նրանց էլ կը հասնէ:

Մեր եկեղեցականների ապարգիւն ձգտումները շինութիւններէ վերաբերութեամբ մինչև միջոցներն է հասնում: Ով որ միանգամ կը գընայ Լիմանին, այնտեղ կը տեսնէ զանազան սկսած և չվերջացած շինութիւններ, և կամ զանազան կառուցված շինութիւններ, որոնք այս և այն կաթողիկոսների օրերում շինվել են, և նախորդի շինածը յաջորդի ժամանակում անհետաձգելով, քանդվել, կործանվել և ոչնչացել է: Նոյն խի ձեռնարանի շինութիւնը վարդապետի նման մի կորած տեղում է թլուրկանի ամարանոցի շինութիւնը, և ուրիշ անպէտք շինութիւններ, որոնք կ'ընեն են աղղիքային մօտ 200,000 բոլոքի, — շաշալութիւնից աւելի չափազանց են: Գեւ. և ու մտածում են նոր շինութիւններ սկսել:

Որ և ինչ դպրոցի բարեկարգում թիւնը և նրա յառաջող խնդիրները թէ նա լինէր ճեմարան և թէ համալսարան, ամենին կախված չէ դպրոցի շինութեան հոյակապութիւնից կամ նրա ներքին և արտաքին փառահեղութիւնից: Գերմանիայում, որքան մեղ յայտնի է, ամեն նանչանուոր համալսարաններից շատերը գեւ. և ու գետնոված են դաւաւր հնութիւն ունեցող կոշտ-կոշտ շինած քանդութիւնը չէ արգելում ուսման կանոնաւոր ընթացքը: Այլ և ու ինչու են վասնիւմ մեր վարդարը, որ կարող էին աւելի օգտուէտ նպատակների ծառայել: Գոնէ խըրատու էինք, դոնէ զգուշանայինք:

հին փորձերով: Թէպէտ Լուսինի Հո-
յոյ գաղտնի փառաւոր շինութիւնն,
որ կուլ տուեց հանգուցեալ Նա-
բանգեանցի աշխատութեամբ: Հնդ-
կաստանից բերումը փողերը և խա-
լիպեանի փողերը, ինչ վախճան ու-
նեցան: —այժմ, կարծեմ զինուորա-
նոցի համար վարձով է տրուած: Բար-
ու կրն միմեանց վրայ կուտակելը և
հոյակապ շինութեան քննարկումը
նկեր չեն կարող ոչ մի մահկանաց-
ուի անունը անմահացնել, որպէս ի-
շխարհի հակադասութեան բարեբե-
կարգացան անմահացնել փարաւն-
ների անունները: Այսօր ժամանա-
կակից մարդը՝ նրանց վրայ նայելով
թէ՛ և հիանում է նրանց ճարտարու-
թեան վրայ, բայց անէծք է կարգում
չինքն ասողին, որ իր փառասիրու-
թեան համար ժողովրդի արկունայ և
քրտինքով բարձրացնել է արհեստա-
կան լեռներ, որոնք գերեզմաններ
պէտք է լինէին մեռած մեծմանե-
րի . . .

Մենք հասկանում ենք այնպիսի
շինութիւններ, զորօրինակ՝ Վիեննայի
Հայոյ միաբանութեան վանքին պատ-
կանող չորձապղնձապղնձները, որոնք
ահագին եկամուտներ են բերում:
Վիեննայի միջնաբերդի իրանց
արդիւնքներով դեռ են խաղաղի
ամենամեծ տեղերում: Կանաչան չա-
հաբեր կալուածներ: Բայց ինչ է ա-
նում իշխաններ իր փողերը: Բայց
Ներսէս կաթողիկոս լծից և անտա-
ւից, կարող է արդեօք ցոյց տալ
միջին ժամանակներում գեղած մի
հողիկար: որը որ և ինչ արդիւնք
բերէր: իշխանների այժմ ունեցած
բոլոր դիւղերը, այդ ինքնը, չորսոց-
ները, վարդապետներ, մարգարե-
տներն են այլ զանազան կալուած-
ները, որոնք նրա արդիւնքներն աղ-
բւրներն են կազմում: — բոլորը հին
ժամանակների սեպհակաւորութիւն է,
նոր՝ ոչինչ չէ ձեռք բերած: Մենք
ճշմարտ, չենք կարող առանց մըր-
դավանքի նայել շահերի մի այսպի-
սի անհասկացողութեան, մի այսպի-
սի անկարգ անտեսութեան վրայ:
Ոչ մի օգտուէտ հիմնարկութիւն չեն
անում, ոչ մի շահաբեր նոր կալ-
ուածք չեն գնում, եղած փողերը
փառսում են անպէտք շինութեան
րի վրայ, և դառնում են ժողովրդ-
դին, առեւել, փող տուէր, մեզ փող
է պէտք . . .

Կրկին վերագրւում եմ «Արարտ»
ամսագրում տպւած հաշիւներին,
մենք կանխք. — քանի որ Մայր Ա-
թոռի մէջ կանանաւոր ամսագրաւոր
ութիւն չկայ, քանի որ բոլոր հա-
շիւները Սինթոյի քանթրոլի տակ չեն
գրված, քանի որ իշխաններ ինք-
նակամ ծախսերը չեն սահմանափակ-
ւում, չեն որոշում, որ առանց Սի-
նթոյի գիտութեան և համաձայնու-
թեան ծախսեր չլինեն, քանի որ
իշխանների կալուածքների կապաւա-
ռութիւնը նայն իսկ վանքում բնակ-
վող ինքնակալութիւնների ձեռքում կը
լինի (ուրիշ մի քանիսն են մասին առ-
այժմ լուրս մենք) — գործերն այդ-
գրութեան մէջ հաշիւ թէ ժողո-
վուրդը կարող էր բաւականաւոր
«Արարտ» մէջ տպւած վարկերը
հաշիւներով:

Եւստով ենք, որ վեհապետ Հայ-
րապետը ուղարկութիւն կը դարձնէ
վերջինիս կէտերի վրայ: * * *

(ՄԶ)

ԹՊՊԱԿՈՒԹԻՒՆԻՔ ԲԱՍՄԱԼԻՍ ԼՐԱԳՐՈՅ
Վան 25 Դեկտ. 1879
... Տէր,
Ինչպէս որ ամեն մարդ հոս սովոր

է յարաժամբութեամբ եկած լըրա-
դիւններն աղբային մասը ամենից ա-
ռաջ լրացնելով կարգաւոր և նոր նոր
տեղեկութիւններ ստանալու մեր թը-
շուտ աղբի այժմեան տխուր վի-
ճակի ու կացութիւնի մասին, նոյն-
պէս ալ տարակոյս չկայ որ Պարսերը
նախ Հայեր ևս հետաքրքրաւոր աղ-
բային թերթերում որոնում և պրն-
տըռում են լուրեր Հայաստանի ներ-
կայ վիճակի նկատմամբ: Առօրեայ
դէպքեր, եղելութիւններ, պատահ-
մունքներ և արկածներ, աղբային
լրագիրներու հաղորդուելէ յետոյ,
բերնէ բերան տարածայնութեամբ ընդ-
հանուր ազգի անմիջական ուշադրու-
թեանը առարկայ լինում են, և ասի
ստուգիւ թացայայտ կերպով ցոյց է
տալիս թէ Հայերն այժմ միայնի դո-
ւրաւոր համակրութեամբ միմեանց
վրայ նայում են: Այս խանդակով
զգացումը Հայ սրտերում ընդ միշտ
վառ և կենդանի պահելու համար
հարկ է որ աղբային լրագրաց թըր-
թակիցները շարունակեն առանց
ձանձրանալու ամեն առթիւ նոր լու-
րեր կամ գոյգէր Հայաստանի ամեն
կողմերից հաղորդելու նրանց: ահա
միայն այս մտքով և նպատակով շա-
րունակում եմ եմ իմ թղթակցութիւ-
նը «Մասիս» հետ՝ յուսալով որ նրա
պատասխան խմբագրութիւնն ալ
կը շարունակէ իւր կողմէն նուիրել
ինձ եղբայն իւր առաջ էջերից մինը:

Այժմ վաղուրակաւում ձեռն-
նային ամենատարակաւոր եղանակ է տի-
րում: բարձր սարերը, լայնածաւալ
դաշտերը և ձորերը մեծ քանակու-
թեամբ ձիւնի կայտերի տակ ծած-
կուած են, հետեւաբար ճանապարհ-
ները գոցուած և ամեն հաղորդակ-
ցութիւն շրջակայ գիւղերի և քա-
ղաքների հետ գրեթէ բոլորովին
դադրած է: Գի նայն իսկ քաղաքի
փողոցներում հաւաքեալ ձիւնի տ-
նտեղի շատութեան պատճառաւ ան-
կարելի է անց ու դարձն շարունա-
կել, որպէս երկու շաբաթ առաջ,
առանց ձիւնի ահագին կոյտերին
մէջ խրլի աչք առնելու, ուսկից ա-
ռանց ուրիշ օգնութեան օղջմա-
դուր գալ բաւական մեծ բազմա-
ւորութիւն է: այս անօրինակ նեղ
և խորունկ ճանապարհներով անց-
կացող ինքզինքը Չուրիցերից Այր-
եան լեռանց վրայ մերթաջ Սալմազի
կամ Թիւրոյի ճանապարհին հետ եթէ
բազմաթիւ լինի՝ կարծեմ թէ նը-
բանից նուազ բազմաւոր պէտք է
համարի իւր անձ, քանի որ մինչդեռ
հոս Ս. Պէտեղեան մեծ չնքն բա-
ւոր օրը առկին անդին շարունակ
ման են գալիս դժբաղդ ճանապարհ-
ների կէտքը պատելու, հոս վա-
նայ փողոցներում սովորուի ահա-
գին վայրերի գաղաղմանը պատրաստ
են կատաղութեամբ մարդու վրայ
յարձակելով գայն փարատել ջանալ:
Ինչո՞ք արեւելեան ժողովուրդներ չը-
նեն ձեռքն անգամ հանգիստ չու-
նին . . . և եթէ լուրս որ Գրիստան-
եայք այդ գաղաղման չափ տիրող
ցեղի համակրութիւնը և պաշտպա-
նութիւնը չեն վայելում, կարծեօք
ճշմարտութեան չեղած չեմ լինի,
պատճառն որ այն ինչ այդ անպէտ-
և բոլորովին վնասակար կենդանի-
րի համար մէն մի թուրք մարդ հոգ-
տանիլ իւր նուիրական պարտաւո-
րութիւն է համարում: Գրիստանեա-
ների մասին ամենացաւալի պարա-
դանքում իսկ ոչինչ վշտակցութիւն
ցոյց չէ տալիս: Խօսքերիս մաս-
նաւորներ որպէս զի ընթերցողին
միտքը չչիթի: Երեք ամսէ ի վեր
մասնաւորապէս Մասիս, Նորադի
և Ծառախի Հայերը իրենց դժբաղ-
կացութիւնը յայտնելով կառավա-

րութեան գլխավորն էին հայտնում,
օգնութիւն էին խնդրում, քանի
այս տարի հոնքը շատ նուազ է-
ղաւ այդ կողմերը և եղածն էլ Հայ
երկրապարծի ճակատին քրտանց ար-
գիւնքով աղբիւր սովորող Գոր-
դերը յաւիտականութեամբ հայրի
կարօտ ըրին ինչո՞ք և անպաշտպան
ժողովուրդը: Գի ինչ էր կառավա-
րութեան նրանց օգնութեան ձեռք
կարկառել և շահաւէտ իսկ, որով-
հետեւ Հայերն ալ թէ ողբում թիւն
խնդրում էին, այլ առաջարկում էին
կառավարութեան իրենց ցորեան վախ-
տալ ցանկութեամբ համար յա-
ռաջիկայ տարւոյ չըջանում գերա-
տին եւ դարձնելու պայմանաւ: այլ
սակայն կառավարութիւնը ցարդ զը-
լացաւ նրանց ինչիւրը կատարել և
երեք բաղմամբաղ տեղերը այս բա-
ղին սովորաւ կարնչելու վտանգա-
գին և անհկարաւոր թշուառու-
թեան մասնաւոր, հեծում տառա-
պում, այս՝ Մեհմեթ Մ. և ինքն
անձամբ առնայ մի քանի անձինք,
որք Միկէն, Ծառախէն և ուրիշ
տեղերէ հոս եկած էին կրկին և վեր-
ջին անգամ կառավարութեան ու-
շադրութիւնն այդ սովորուի խեղճ
ժողովուրդի սակայն վիճակին վրայ
հրաւիրելու, որոնք նաև Գորդի և
Բրիտանիայ հիւպատոսներուն ներկա-
յանաւոր իրենց ցաւին դարման խընդ-
րելին, որոնք արտասուածք աչե-
րով պատմում էին թէ ինչպէս մա-
տաղերում մանկութիւն անօթութեան
չգիմանալով մեռնում են, թէ չա-
փահաւք և ծերեր առ ի չգոյն հա-
ցի այլ և այլ նիւթեր առնել սովոր-
ւելով սովորուի կերպիւ առաւարում
են հիւանդութեանց և նախագիտ
էլ Արմ. Յովհաննէս վարդապետ Գա-
լուանի Պաշտպանից գեղ. Տ. 17 թուա-
կանով գրում է առ Ամենապատու
Խորհմեան հայրիկ: «Երկու մահաւ հոս
կը բուրէ, 400 տուն անօթութեան
արդէն դաղթած են ի Պարսկաստան,
նաք ալ մերի, անօթի և բոկոսն
դռնէ դուռ թափառական կը շրջին
մաւրապետութեամբ, շատ պարկեշտ
կուտանք և հարսեր ալ չբաւականա-
նալով Պարսկաստանի Հայ գիւղերէն
կը գլխին բուն իսկ Պարսից գիւղերը
հայ մարալու, ուր կը բաւարարուին
և կառնանդութիւն: Իսկ յԱրաւի մը-
նացեալ Հայ ընտանեաց աղետարշ
վիճակը անգիտաբար գրիչս յա-
ռաջ չեղծար, փառն զի պիտի ար-
տասուէ ամեն զգոյուն Հայ սիրտ և
աղիքները պիտի դաղարին երբ լսէ
իւր համարին և համագործ եղբար-
ցին ամենօրեայ տառապանք և դառն
վիճակ: Հայրիկ, ալ կրկին հոս և
կորսկանի սեղմ ալ մնացած չլլալով
մերկ ժողովուրդն բաճ և բրիչ առած
սարկին ինչո՞ք է: Չամանի արմատ-
ներն հոնքն կը բերին կը չորցնեն
և աղաւթ աղբիւր հետ կը շաղկեն,
կուտեն և այսպէս կոնցունեն իրենց
տառապանից օրեր: Տեսնում է
հայրիկ, որ շատ սղբաւորաւ ալ հոյ
կուտեն, որով զանազան տեսակ հիւ-
ւանդութեանց և խթութեանց են
թակայ ըլլալով դո՛ւր իրեն: Ծառախ
ալ Պարսկաստան դաղթելու միջոցին
ճանապարհին կը սառնին և կը մեռ-
նին ցուրտ գիւղեզմաններում մէջ հանգ-
չելու համար:

«Ժողովուրդն այդ գառն վիճակի
ենթակայ ընդդէմ են տեղեւոյ Շէյխ
Համիտ, Շէյխ Հասան, Խալիֆէ հա-
ճի Մուսթաֆա և Շէյխ Մահմուտ
հին բաւաւորներն, որոց Գիւղից
այս երկրը կողմաւորեալ: ամեն
հրամանաւ Պարսիկը և տեղեւոյ Շի-
քաները այն երկրը կողմաւորեցին
աւերելուն և արեան լիճ դարձա-
ցին, առանց ամեն հրամանին զը-

լիթէ մաղ մ'անդամ չարժիր այս
երկրին մէջ: Դանապետ հաճի Մուս-
թաֆա անուն անձն ալ որ անգիտ
ճիտութիւն թէյին է, այս թշուառու-
թեան պատճառն է: աս միշտ առա-
ջակապեալ պաշտպան . . . . .
Իրեն բանը գործն է միշտ Հայոց ի-
րաւունքները ամեն դատի մէջ ոչըն-
չացնել . . . »

Կրտսի թէ Բաղիւնները վեր-
ջապէս որպէս են այս խոցալինեալ
ցորեան աղաւթիլ, բայց բանը բա-
նին անցնելէն յետոյ: Ձէնիկին
կէ՛րիւ օրունայա դատար փուղա-
րէնին ճանը չըգար: Է՛հ, այս ալ
աշխարհիս արեւոյ օրէնքներէն մին է
դարձել, ինչ կարող ենք ընել:

Միայնակ հեղեղ լեռն

ՀԱՆՐԱՅՈՒՆԻԹԻՒՆ		
Աշտիկեայ Արամեան երկուս վար- ժարանի ի Բաղիւն		
Ի Նորաւոր սովորող Հայաստանի		
Պարտաւոր	արժաթ դէնք	
Ա. Մարտեան Տիգրէ	20	
Գործիկ Յ. Մանուկեան	107	
Առաւածատուր Հարկեց	26 1/2	
Հրանտ Շիւմանեան	20	
Արտաշէս Կիւրչեկեան	10	
Երազը Թաղաւորեան	20	
Տակիս Բաղաւորեան	20	
Մարտա խանեան	10	
Երայ Արապեան	5	
Երազը Թաղաւորեան	20	
Լէոն Տիւտեան	5	
Յարութիւն Կիւրչեկեան	50	
Միհրան Նազարեան	20	
Մարտիկ Մակագեան	10	
Յովսէփ Արեւադեան	20	
Տիգրան Արապեան	5	
Տրդատ Կողմաւորեան	5	
Յակոբ Տ. Մարտիրոսեան	5	
Օրհարդը		
Զարուհի Յ. Մանուկեան	107	
Եւա Հաղարեան	26 1/2	
Վերոնիքա Նիկողիմեան	20	
Նարեկ Համանեան	20	
Փառանձեմ խանեան	10	
Զարուհի Հաղարեան	20	
Էլպիս Հաղարեան	5	
Թերզա Մարտիրոսեան	20	
Մերոյէ Յովակիմեան	20	
Գալիկի Բաղաւորեան	20	
Զաւրէ Հարկեց	20	
Էրեզա Իսիքեան	20	
Աղաւի Կողմաւորեան	5	
Ե. Գարիկեան (Գաղաւորեան)	20	
Մարտիկ Միհրանեան	10	
Արտաշէս Արեւադեան	10	
Աղաւի ձէնիկեան	10	
Երայիկ Արեւադեան	5	
Անթիւն Հրեայ խանեան	5	
Մարտիկ Նիկողիմեան	5	
Իսիկա Կողմաւորեան	5	
Յովսէփ Կողմեան	5	
Զարուհի Տիւտեան	5	
Վերոնիքա Մարտիրոսեան	5	
Պէտրիկ Զարկեան	5 1/2	
Վերոնիքա Արեւադեան	2	
Հայկաւոր Արապեան	2	
Յիւլիան Կիւրչեկեան	2	
Երայիկ Հովակեան	1	
Աղիս Հովակեան	1	
Տիգրան Պարկեան	1	
Պէտրիկ Գողմաւորեան	1	
Ընդ. ամենը 700 1/2 արժաթ դէնք		
Համարակալ	Գանձապետ	
Գ. Յ. Յովհաննէս	Սէէլ Կէ-Լէնիկեան	

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
ԱՌ ՁԵՆԻ ԲԱՌԱՐՆ
ՊԱՏՄԱԿԱՆ, ԱՇԽԱՐՀԱՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻ-
ՏԱՐԱՆԱԿԱՆ ԾԱՏԱԿԱՆ ԵՆՈՒՄՆԵՐ
Թաւեալ Հայկան յարաւոր անուն
Աշտիկեայ Ն. ձիւմեան
Տէր և հրատարակիչ՝ Մարգարեան
Կիւրչեկեաններն է Մարգարեան
դատարան ի Միհրան. կը գտնուի
նաե ամեն գրաւորատու քով: Գիւ-
10 Գիւրնք:

տուն և այլ գրավաճառաց քով: Գին
2 1/2 զրուշ արծաթ:

ՄԵՐՈՑ ԵՄԲՐՈՒԹԵԱՆ
Ըստ Լարուսի
Դրեաց հետևողութեամբ
Գրեթե Գ. Սարգսեան
Կեդրոնատեղին է Ձիկնկերէր
ճատաւսի թիւ 2 Ս. Ղուկասեան գը-
րատունը: Գին 60 փ/ս:

ՆՈՒՍԳՐՔ ՆԱԾԻԱԿԱՆՔ
Տեար երաժշտական
Հրատարակեց
Ե. Մ. Տարսեան
Ա. շրջան թիւ 2 և 3
Բովանդակութիւն. — Ինչ համար չէ.
— Իմ հայրենիք. — Մայրենի լեզու. —
Գիւղական աղջիկ. —
Մէկ թիւը 2 զրշ Մէճիւտ.
Մէկ շրջան 24 թիւ, 2 մէճիւտ:

ՄԻՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՒԹԵԱՆ
ԲԱՆԱԹՈՍՈՒԹԻՒՆ
Տ. Մարգարիտ Թ. Կարապետի Օրմանեան
Սրբապետ
Ի Լսարանի կրթութեան ընկերու-
թեան յիսկիւտար թիւ 17 նոյ. 1879

Նիւյժոյ կարեւորութիւնն և բա-
նախօսին անունը բաւական են յոր-
դորելու կամ մանաւանդ հարկադրե-
լու ամեն աղջկաներ Հայ որ դէն և
կարգայ այս ընտիր բանախօսու-
թիւնը: Ամեն Հայ գրավաճառաց
քով կը գտնուի: Գին 3 զրշ արծաթ:

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ
ԳՐԱԴՂԱԿԱՆ ՈՒՍԳՐՔ
ՏԱՐԵԿԱՆ ՆԻՍՑ ՀՐԱՏԱՐԱԿԱՆ
ՃԱՌ
ՊԱՐՈՆ ԺԻԻԼ ՄԻՄՈՆԻ
Տնօրէնի Ակադէմիային
Թարգմանեաց
Երանայ Ս. Աւանտ
Կը գտնուի ամեն Հայ գրավա-
ճառաց քով և Պաճէ-գարու Սու-
ճի Պօղոս աղային խանութը:
Գին 100 փարայ

ԵՐԱՆ ՀԱՅԿԱԶՆ
ԱՐԱՐՔ ԲԱՅԱՅՆ ՀԱՐԱՅ
Դրեց Եսայի Վ. Դեմքեան Աղա-
հունեաց միարան Ս. Կարապետի
Ուխտին Տարօնոյ
Կը գտնուի ամեն Հայ գրավա-
ճառաց քով և Պաճէ-գարու Սու-
ճի Պօղոս աղային խանութը:
Գին 100 փարայ

Օ ՔԱՄԵԼԻԱ

ԲԵՐԱ ԲԱՅԱՅ ՀԱՅՈՐՈՒՂՈ 7 ԵՒ 8

ՄԵԾ ԼԻՔԻՏԱՍԻՈՆ

ԵՂԱՆԱԿԻ ՎԵՐՋԻՆ ՎԱՅԱՌՈՒՄ

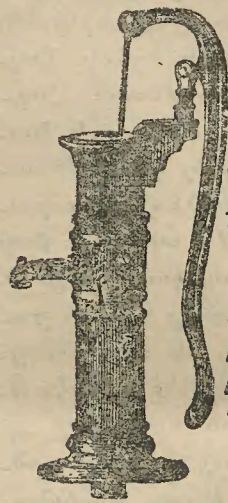
Օ Գամելիա վաճառատունը կը ծանուցանէ իւր բաղմամբ յաճա-
խորդաց թէ փետր. 2 (Ն. Տ.) երկուշաբթիէն սկսեալ իւր ունեցած բո-
լոր ապրանքը Էւր Քալ պիտի վաճառէ:
Այս բացառիկ վաճառումն, որ 20 օր միայն պիտի տեւէ, առիթ
կընծայէ հատարակութեան՝ իրապէս չտաւոր դնով այլ և այլ տեսակ
ընտիր և գեղեցիկ ապրանքներ դնելու, Օսմ. լիւրան 115 զրշ հաշուով:
Մասնաւորապէս տիկնայի ուշադրութիւնը կը հրաւիրեմք ընտիր կը-
տակեղինաց, ինչպէս նաեւ մետաքսեղինաց, ֆայելերու, ամպէններու և
թաւիշներու վրայ: Ժապաւէնք, Ռէյնիէի գործարանէն միայն ելած
ձեւերը, բաւրդէ և մետաքսէ գալապը, թաշկինակք, ֆանթազիէի
վերարդերու ընտիր նիւթեր, հովահարք: փողկապք, թիկնոցք, ոսկե-
ղէն վարդեր ևն ևն:
Սոյն վաճառումը փետր. 22 ին (Ն. Տ.) պիտի վերջանայ:

ԻՍԿԻՒՏԱՐ ԲԱՆՈՂ ՇՈՐԵՆԱՆԵՐԸ

Իսկուսական Կառնէ		Կառնէ		Իսկուսական Կառնէ	
Ժամ	Ժամ	Ժամ	Ժամ	Ժամ	Ժամ
2 30	8 15	3 40	9 30	8 30	
3	8 35	3 35	10 10	8 50	
3 30	9 40	4	10 45	9 20	
3 50	9 35	4 25	11		
4 20	10	4 55	11 20		
4 30	10 25	5 25	11 40		
5 10	10 45	6	11 50		
5 40	11 5	6 35	12 5		
6 15	11 25	7 20			
6 45	11 40	8			
7 20	12				

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐԸ

Իսկուսական Կառնէ		Կառնէ		Իսկուսական Կառնէ	
Ժամ	Ժամ	Ժամ	Ժամ	Ժամ	Ժամ
2 30	6 35		6 35		
	8		8		
	8 45	2 30	8 45		
	9 20	3 5	9 20		
3 5	10	3 40	10 30		
3 40	10 30	4 15	11 5		
4 15	11	5	11 35		
5	11 30		12 5		
5 40	12	5 25	12 5		
6 5		6			

ՋՐԱՆ

Ամերիկայի Ջրհաններ
ձեռք և փոքր, երկայն
թէ հաստատուն խող-
վակներով թէ ջրեղջ-
ներու և թէ խորունկ
հորերու համար ա-
ժան դնելով կրծախ-
ուի, Կ. Պոլիս Ղալա-
թիայ Միմասեան և
ընկերաց Ամերիկայի
մադաղան:

Օ Ք Ա Ո

Մնուշահառ օճառ, մորթը կը կա-
կուղցնէ ու լեզի ջուրով ալ կը վեր-
վերի, տեսակը խիստ աղնիւ ու գի-
նը շատ աժան է. կը ծախուի Կ.
Պոլիս Ղալաթիայ Միմասեան և ընկեր-
րաց Ամերիկայի մադաղան:

Լրացիր ամեն օր կը հրատարակուի
բաց ի կիրակի և տօն օրերէ:
Բաժանորդագրութեան տեղն է Ղա-
լաթիա Սանտրոգըրար ճատտէսի թիւ
198, Նօրօ խան Մասիսի խմբագրատու-
նը: Իսկ գաւառացի մէջ հետեւեալ հոգա-
բարձուաց դրասեւեակները:

ԿԱՐԻՆ, Կարապետ էֆ. Ջաքարեան.
ԵՐԶՆԱԿ, Յ. Շաւարշ էֆ.,
ՍԵՐԱՍՏԻԱ, Նազարէթ էֆ. Յ. Խա-
թանյանց,
ՍԱՄՍՈՒՆ, Եղուարդ էֆ. Մարտեան
ԿԻՐԱՍՈՒՆ, Գ. էֆ. Խ. Մարտեան.
ՈՍՏՈՍՕ, Արծ. Տ. Արքայապետ ա-
ւագ քահանայ Ֆէյսեան.
ՉՄԻՒՆԻՆԻԱ, Գրիգոր էֆ. Մարտեան.
ՆԻԿՈՄԻՒՆԻԱ, Խորոյժ Ե. Խաչիճեան.
ՏՐԱՊԵՉՈՆ, Ս. Էթմէնյան էֆէնտի.
ԵԻԳՈՒԿԻԱ,
ԲԱՐԵՆԵՐ, Ե. ՏԵՐԱՍԻ, Կիրակոս էֆ.
Ս. Ղազարեան.
ՄՈՒՇ, Յակոբ էֆ. Մերունեան.
ՎԱՆ,
ԲԵՐԻԱ, Սեդրակ Ե. Խարաճեան.
ՏԵՐԱՍՏԻԱ, Թովմաս էֆ. Թաշ-
ճեան.
ԵՂԵՍԻԱ, Գէորգ էֆ. Ոսկերչեան.
ՅՈՔԵՍԻԱ, Ֆէրիտ Ե. Ֆէրիտեան.
ՏԻԻՍԻԱ, Պ. Նիկողայոս Տ. Ղեւոնդեան.
ԿԱԼԻՍՏԱ, Պետրոս էֆ. Հէքիմեան.

ԽՐԱՎԱԳԻՐ—ՏԵՐԱՆ

Կ. Ս. ԻԻԹԻՒՃԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՍ ԼՐԱԳՐՈՅ

ՂԱԼԱԹԱՍ ՆՕՐՈ ԽԱՆ

Տէր. — Իմ կարեւորագոյն վերաբեր ինչո՞ք ճարտի եղան և գործարարաց տպա-
հոգած չէի ոչ գրքերու և ոչ ապրանքներու: Ասկայն ձեռն գնած Արիւմանուր քա-
ցած ծանոթակոս տեղադրեալ և թղթերու ամբողջացն առնելու գտայ, որուն հա-
մար երախտագրութեամբ եմ ձեռք:
Ձեր Արիւմանուրին ձեռք քովը ուղիւ մ'աղ կար, որն որ Պ. Բոյն (Boyes) գոր-
ծարանին ելած էր: այս վերջինին մէջ գտնուած տեղադրեալներ և կարեւոր թղթ-
քերն ամենքն ալ այրած էին, մինչդէռ ձեր Արիւմանուրին, որուն մէջ կը գտնուէր
բայն տեղադրեալներ և թղթերն 10 լիւրաց (որ ըսել է 5 1/2 օֆանսն առեւել) վա-
րօք, գորդ առնած էի ինչ կարեւորագոյններն և նաեւ տեղի ունեցողք գրքի մը կը
օգտակի:
Հարեհէն երկու օր վերջը երբ Բոյնը բացառ ձեր Արիւմանուրը թէ վառօղջ և
թէ Արիւմանուրին ներքին խորքի բոլորովին անվնաս գտաւ: Նա մանաւանդ ինչօ-
ղէ որ ձեռք մը և նոյն միջակ մէջ էր ինչ որ էր հրդեհէն առած:
Ո՞րք ալ նախկին
Յ. Բոյն, 1868
(Ստորագրեալ) Վ. Սիմիլի
Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց և վիստայանքներու վաճառքով համար,
այնք է գրիկ առ ՅՈՂԱՆՆԵՅՍ ԱՐԴԱՆՈՒՆԻ Գլխավոր գործարանին յատուկ
գործակալաց Տաճարատան և Պաշտպանի համար, Աստ խան թիւ 9 և կամ առ
Պ. Մ. ՊԱՆԻՆ, մշտնապէս Աստ խան թիւ 1:

ՍՈՍԿԱԼԻՆՔԻ

Ի Ռիօ ալ Եսկիո

Այն գործարանին համարը աշխարհածանձի է: Մինչև ցայսօր եղածներուն մի-
այն ամեն կերպով գերազանց լինելն անհասարկ վիստայանքով և բազմաթիւ միջանակ-
ներով հաստատուած:
ձոր՝ Բոյնի տպած վիստայանքներն հետեւեալը յառաջ կը բերեն, այդպէս
ապրանքներն գաւառացիներն թողլով:
ՍՈՍԿԱԼԻՆՔԻ
Ի Ռիօ ալ Եսկիո

Գործարանայր

Այնպիսի ապրանքներ նախապէս և Գրանա-
տան ինչպիսի նաեւ կառավարական բոլոր
գործարաններու և յարկերու յատուկ
ուղղութեամբ կը գործարարուի:
Յատկապէս ուղղութեամբ, գրանցութեան
և այլ մասնաւորաց համար վերածա-
նորդանքներ:

ՓԱՐԻՑԻ ՏԻԵՐԱՆԱՆՍՏԱՆԻ ՄԱՐԻՆԵՍԱՆ ՀԱՆԴՂՈՒՄ 1878
ՃՕՐՃ ԲՐԱՅՈՒ
(George Price)
ՏԻԵՐԱՆԱՆՍՏԱՆԻ ԵՒ ԱՆԵՐԱՂԱՏԵԼԻ ԵՐԿՐԱՓԵՇԵՆ ԵՒ ՊՈՂԱՍՏԵՆԻ
ԱՆԳՂԱՆԱՆ ԱՆԳՂԱՆՈՒՄԻՆԻՆԻ
(ԳՕՅՐ—ՅՈՒ)
Անեղծութիւն և բաւալիչ անհրաժեշտ գրքեր
40 Տարին տեղի հաստատուած:
ՆԵՐՍԻՍ ԱՆԴՐԱՆ
ՄԻՄԱՆԵՐ
ԱՐԴԱՆՈՒՄ ԵՒ ԲԱՆԱԿՆԵՐ ԱՆԳՂԱՆԱՆ
ՄԱՐԻՆԵՍԱՆ